Đắk Lắk Cuối tuần

NĂM THỨ HAI
SỐ: 410
Ngày 25/10/2026

Tòa soạn: 23 Lê Duẩn, P. Buôn Ma Thuột
Điện thoại: 0262.3852383 - **Fax:** 0262.3810451
Email: toasoan.baodaklak@gmail.com
www.baodaklak.vn

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH ĐẮK LẮK - TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH ĐẮK LẮK

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

Nuôi dưỡng thói quen *từ* NHỮNG TRANG SÁCH

TRANG 2

Học sinh tham gia Ngày Sách và Văn hóa đọc tỉnh Đắk Lắk năm 2026. *Ảnh:* **Như Quỳnh**

Mùa TRỒNG RỪNG

Tranh thủ điều kiện thời tiết thuận lợi trong mùa mưa, các đơn vị chủ rừng và địa phương trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk đang khẩn trương chuẩn bị cây giống, nhân lực, tổ chức trồng rừng theo khung thời vụ.

TRANG 12

Nuôi dưỡng thói quen từ những trang sách

Như Quỳnh

Sách là kênh quan trọng để nâng cao tri thức, bồi dưỡng nhân cách con người. Tại Đắk Lắk, nhiều hình thức đưa sách đến trường học, khu dân cư và những địa bàn khó khăn đang tạo cơ hội để người dân, nhất là học sinh hình thành thói quen đọc sách.

Các em học sinh đoạt giải Nhất Cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc tỉnh Đắk Lắk năm 2026. *Ảnh:* N. Quỳnh

Đưa sách vào đời sống

Phát triển văn hóa đọc không dừng ở việc có thêm nguồn sách hay số lượt người đọc tăng, mà quan trọng là tạo được không gian, hoạt động và cách làm phù hợp để sách trở thành một phần của đời sống.

Trung bình mỗi năm, Thư viện tỉnh duy trì khoảng 90 chuyến xe thư viện lưu động. Mỗi chuyến có hơn 2.500 bản sách thuộc nhiều thể loại như: văn học, thiếu nhi, khoa học, kỹ năng sống, pháp luật… được luân chuyển đến phục vụ học sinh và người dân ở nhiều địa bàn khó khăn. Với những nơi chưa có điều kiện duy trì thư viện hoặc nguồn sách còn hạn chế, hình thức này giúp người đọc có cơ hội lựa chọn tài liệu phù hợp ngay tại nơi sinh sống, học tập.

Bà Trần Thị Thu Hà, Phó Giám đốc Thư viện tỉnh cho biết, việc đưa sách về cơ sở luôn được xác định là nhiệm vụ trọng tâm. Hình thức phục vụ được điều chỉnh phù hợp với từng nhóm đối tượng, giúp mở rộng cơ hội đọc trong cộng đồng. Ngoài trường học, Thư viện tỉnh còn phối hợp luân chuyển sách đến các đồn biên phòng, trại giam... Với người cao tuổi, Thư viện tỉnh đem sách đến tận nhà; trẻ em tại các trung tâm giáo dục hòa nhập được cung cấp sách chữ nổi, sách tranh ảnh.

Nguồn sách được đưa về cơ sở tạo điều kiện để nhiều hoạt động gắn với sách được tổ chức. Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam, hội thi giới thiệu sách, kể chuyện theo sách, xây dựng tủ sách cộng đồng… trở thành những dịp để học sinh, người dân lựa chọn sách, chia sẻ cảm nhận, trao đổi về nội dung đã đọc và duy trì thói quen đọc sách.

Tại các cơ sở giáo dục, văn hóa đọc được gắn với hoạt động chuyên môn. Thầy Trần Công Toàn, Phó Hiệu trưởng Trường THPT Lê Hồng Phong (xã Tây Hòa) chia sẻ: "Nhà trường thường lồng ghép việc giới thiệu, chia sẻ về sách trong quá trình giảng dạy; khuyến khích học sinh lựa chọn những đầu sách phù hợp với lứa tuổi, sở thích và nội dung môn học. Sách trở thành nguồn tài liệu bổ sung cho bài học để các em mở rộng kiến thức".

Đọc sách gắn với trách nhiệm và hành động

Khi việc đọc được duy trì thường xuyên trong trường học và đời sống, học sinh không chỉ tiếp nhận thông tin từ sách mà còn biết suy ngẫm, bày tỏ quan điểm và kết nối với thực tiễn. Cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc tỉnh Đắk Lắk năm 2026 dành cho học sinh từ lớp 1 đến lớp 12 trên địa bàn tỉnh là minh chứng sinh động.

Sau 4 tháng triển khai (từ tháng 4/2026), Ban Tổ chức nhận được 20.130 bài dự thi của 179 đơn vị trường học (tăng 6.827 bài so với năm 2025). Nhiều bài dự thi được đầu tư về hình thức, kết hợp bài viết với hình ảnh, âm thanh, video; nội dung thể hiện rõ cảm xúc và cách nhìn riêng của người đọc. Mỗi bài dự thi là một cách các em kể lại hành trình đọc của bản thân, từ cảm nhận về một cuốn sách đến những suy nghĩ, việc làm được hình thành qua những điều đã đọc.

Là một trong những học sinh đạt giải Nhất tại Cuộc thi, em Phạm Trần Bảo Châu, học sinh lớp 10A2, Trường THPT Lê Hồng Phong (xã Tây Hòa) gửi gắm nhiều trăn trở về giá trị của sách trong đời sống hiện đại. Giữa thời đại kỹ thuật số, em Bảo Châu coi thời gian lật mở từng trang sách là khoảng lặng cần thiết, giúp nuôi dưỡng đời sống tinh thần của mỗi cá nhân. Không chỉ đọc và viết cảm nhận, em còn cùng thầy cô giáo và các bạn trong lớp xây dựng tủ sách lớp học; tổ chức các buổi chia sẻ về sách và quyên góp sách tặng học sinh có hoàn cảnh khó khăn.

Ở cấp THCS, em Đặng Trà My, học sinh lớp 7A, Trường THCS Chu Văn An (xã Ea Kar) cũng đạt giải Nhất Cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc. Qua câu chuyện về cuộc đời, sự nghiệp và những chiến thắng lịch sử của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, em bày tỏ niềm tự hào về truyền thống dân tộc. Với em Trà My, lịch sử không phải những sự kiện khô khan cần ghi nhớ máy móc, mà là dòng chảy kết nối quá khứ với hiện tại. Từ những câu chuyện lịch sử, em hiểu hơn về ý chí, nghị lực của các thế hệ đi trước, thêm trân trọng giá trị của hòa bình và nhận thức rõ trách nhiệm của bản thân trong xây dựng quê hương, đất nước.

Những chia sẻ của em Phạm Trần Bảo Châu và Đặng Trà My tại Cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc cho thấy giá trị lớn nhất của việc đọc sách là khả năng suy ngẫm, liên hệ thực tiễn và khơi dậy tinh thần tự học. Đó mới là nền tảng bền vững để văn hóa đọc phát triển, lan tỏa sâu rộng, vượt ra khỏi khuôn khổ của một cuộc thi hay các phong trào mang tính thời điểm.

Theo ông Nguyễn Quốc Hiệp, Phó Giám đốc Sở VH-TT&DL, khi sách được đưa đến gần trường học, khu dân cư và những địa bàn khó khăn, cơ hội mở rộng tri thức được nâng lên. Điều quan trọng là tạo điều kiện để người dân, đặc biệt là học sinh có nguồn sách và môi trường phù hợp để duy trì việc đọc. Một cuộc thi hay phong trào có thể tạo động lực ban đầu, song thói quen đọc sách cần sự đồng hành, khuyến khích thường xuyên từ nhà trường, gia đình và xã hội. Khi việc đọc trở thành một phần của đời sống, những kiến thức được tiếp nhận từ sách mới chuyển thành suy nghĩ, kỹ năng và hành động thiết thực.

Góc nhìn

Rèn thói quen đọc kỹ, hiểu sâu trong thời đại số

Hồng Hà

So với 10 năm trước, kỹ năng mà học sinh sụt giảm nhiều nhất là đọc hiểu, gồm khả năng đánh giá thông tin, kết nối các nguồn dữ liệu khác nhau và tư duy phản biện về những gì đã đọc. Đây là đánh giá của Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế (OECD) khi công bố kết quả chương trình đánh giá học sinh quốc tế (PISA) năm 2025 (được thực hiện với 760.000 học sinh 15 tuổi tại 91 quốc gia và vùng lãnh thổ; trong đó Việt Nam có hơn 7.350 học sinh từ 194 trường THCS tham gia).

Đối với học sinh Việt Nam, kết quả cho thấy có 59% số em được khảo sát không thể dùng kiến thức và thông tin đọc hiểu để xử lý tình huống thực tế.

Trong khi đó, hiện tượng học sinh đọc lướt văn bản rồi đưa ra câu trả lời nhanh nhưng thiếu chính xác (gọi là "đọc vội") đã tăng gần gấp đôi trong giai đoạn 2018 - 2025, lên 9%. Đại diện của OECD cũng chỉ rõ rằng song song với sự suy giảm về kết quả đọc hiểu là tình trạng học sinh có thời gian sử dụng màn hình nhiều hơn và ít đọc sách hơn; đồng thời việc tiêu thụ các nội dung ngắn, phân mảnh như mạng xã hội và xử lý thông tin dồn dập khiến học sinh giảm khả năng tiếp nhận, thấu hiểu các văn bản và dữ liệu phức tạp.

Báo cáo của OECD rõ ràng gợi lên rất nhiều điều đáng suy ngẫm, khiến chúng ta phải nhìn nhận lại văn hóa đọc, khả năng lĩnh hội tri thức của thế hệ trẻ hiện ra sao trong thời đại mạng xã hội và trí tuệ nhân tạo đang phát triển như vũ bão.

Đọc sách (kể cả sách điện tử, sách nói) hoặc đọc hiểu văn bản nói chung đòi hỏi sự kiên trì đi theo mạch tư tưởng của người viết, suy ngẫm, chiêm nghiệm, kết nối những luận điểm, đúc kết những kết luận hoặc tiếp tục tìm hiểu thêm khi chưa đồng tình, thỏa mãn. Quá trình đó đồng thời cũng là quá trình tích lũy tri thức, chuyển hóa kiến thức thành hiểu biết của mình và từ đó ứng dụng trong đời sống. Trong khi đó, thói quen lướt nhanh qua những nội dung ngắn, liên tục chuyển từ thông tin này sang thông tin khác có thể khiến người trẻ quen với việc tiếp

Đắk Lắk Cuối tuần | 3
Số: 410 ngày 25/10/2026

Xây dựng môi trường sống an toàn, bình đẳng cho trẻ em

Đại diện Tổ chức Save the Children Việt Nam tặng quà cho hộ nghèo người dân tộc thiểu số trên địa bàn xã Krông Búk. *Ảnh:* **N. Xuân**

Chương trình hợp tác giữa UBND tỉnh Đắk Lắk và Tổ chức Save the Children Việt Nam đang tạo nên những chuyển biến tích cực, mở thêm cơ hội phát triển toàn diện cho trẻ em trên địa bàn tỉnh.

Nguyễn Xuân

Trong căn nhà gỗ đơn sơ tại buôn Kđrô (xã Krông Búk), chị H Mỹ Mlô chia sẻ về những chuyển biến rõ rệt của gia đình kể từ khi tham gia Dự án "Tăng cường năng lực và thúc đẩy thực hành bảo vệ trẻ em trong sản xuất cà phê" do Tổ chức Save the Children Việt Nam tài trợ. Chị H Mỹ cho hay: "Được tham gia các lớp tập huấn và hoạt động truyền thông cộng đồng, chúng tôi có thể phân biệt rõ ràng giữa việc giúp đỡ gia đình với lao động trẻ em. Chúng tôi còn được trang bị kỹ năng sơ cấp cứu, phòng chống đuối nước và ký cam kết tạo môi trường sản xuất an toàn. Nhờ ứng dụng cơ giới hóa, gia đình giảm bớt công lao động, tập trung tạo điều kiện cho các con đến trường, chỉ khuyến khích làm việc nhà nhẹ nhàng phù hợp lứa tuổi".

Gia đình chị H Mỹ Mlô là một trong hàng nghìn hộ thụ hưởng dự án. Tại 5 địa bàn trọng điểm gồm phường Cư Bao và các xã Cuôr Đăng, Ea Drông, Ea Tul, Krông Búk, dự án đã tiếp cận và mang lại lợi ích trực tiếp cho hơn 9.500 người, trong đó có trên 7.000 trẻ em.

Năm 2023, UBND tỉnh Đắk Lắk và Tổ chức Save the Children Việt Nam đã ký kết Biên bản ghi nhớ hợp tác. Trong giai đoạn 2024 - 2026, hai bên đã xây dựng nội dung phối hợp chặt chẽ, đáp ứng tốt nhu cầu của trẻ em và cộng đồng. Sự hợp tác chặt chẽ giữa UBND tỉnh Đắk Lắk và Tổ chức Save the Children Việt Nam thời gian qua đã cho thấy hiệu quả thiết thực trong việc huy động nguồn lực quốc tế phục vụ các mục tiêu phát triển con người bền vững.

"Giá trị lớn nhất của sự hợp tác không chỉ ở nguồn lực huy động mà ở sự đồng hành, gắn bó và cam kết chung vì một môi trường sống an toàn, bình đẳng cho trẻ em" - bà Lê Thị Thanh Hương, Trưởng Đại diện Tổ chức Save the Children Việt Nam nhận định.

> **"Tỉnh Đắk Lắk cam kết tiếp tục tạo điều kiện thuận lợi nhất để các chương trình hợp tác với Tổ chức Save the Children Việt Nam triển khai hiệu quả, góp phần tạo dựng môi trường sống, học tập an toàn cho trẻ em, đồng thời nâng cao khả năng chống chịu của cộng đồng trước những thách thức mới".**
>
> *Phó Chủ tịch UBND tỉnh* **Nguyễn Thiên Văn**

Theo đó, với tổng nguồn lực hỗ trợ 68,77 tỷ đồng thực hiện các dự án phát triển dài hạn và cứu trợ khẩn cấp, chương trình hợp tác đã ghi dấu ấn trên nhiều lĩnh vực. Trong chăm sóc sức khỏe và dinh dưỡng học đường, đã có 17 trường học trên địa bàn tỉnh được đầu tư các công trình nước sạch, nhà vệ sinh đạt chuẩn cùng bếp ăn bán trú hiện đại. Nhờ vậy, tỷ lệ trẻ em rửa tay đúng cách tăng từ 25,8% lên 68%, tỷ lệ suy dinh dưỡng thể nhẹ cân giảm đáng kể.

Không những vậy, tại các xã vùng sâu, vùng xa như Ea Súp, M'Drắk… hàng chục nghìn phụ nữ mang thai và trẻ sơ sinh đồng bào dân tộc thiểu số được tiếp cận dịch vụ y tế chất lượng; năng lực và mạng lưới y tế cơ sở được củng cố; giảm mạnh tỷ lệ tử vong ở trẻ sơ sinh.

Cũng từ thỏa thuận hợp tác giữa UBND tỉnh và Tổ chức Save the Children Việt Nam, những gia đình và trẻ em trên địa bàn tỉnh chịu ảnh hưởng nặng nề của bão lũ cuối năm 2025 đã được viện trợ lương thực, nhu yếu phẩm và nước sạch trị giá hơn 6,66 tỷ đồng.

Trong giai đoạn 2026 - 2028, mối quan hệ hợp tác chiến lược này tiếp tục mở ra những kỳ vọng mới khi Tổ chức Save the Children Việt Nam đã cam kết tài trợ thực hiện 2 dự án trên địa bàn tỉnh với tổng kinh phí hơn 41 tỷ đồng.

Người đọc tìm hiểu, lựa chọn sách tại một hội sách tổ chức tại phường Buôn Ma Thuột. *Ảnh:* **H. Hà**

nhận tức thời, thiếu kiên nhẫn trước những vấn đề phức tạp. Nếu không rèn luyện khả năng đọc kỹ, đọc sâu, sẽ dễ nhầm lẫn giữa việc biết nhiều thông tin và thực sự hiểu một vấn đề. Chưa kể, tình trạng sử dụng AI để tóm tắt sách, thậm chí lạm dụng công nghệ này thành công cụ "nghĩ hộ", "viết hộ" đã triệt tiêu giai đoạn then chốt nhất của việc học: chiêm nghiệm, liên kết dữ liệu và kiến tạo lập luận độc lập, tức là quá trình tư duy.

Trước kết quả này, Bộ GD-ĐT cho rằng, để cải thiện khả năng đọc hiểu của học sinh, giáo viên có thể cho học sinh làm quen với nhiều loại thông tin như bài viết, bảng biểu, hình ảnh và dữ liệu; kiểm tra thường xuyên để hỗ trợ kịp thời; yêu cầu học sinh giải thích, lập luận, xử lý thông tin, giải quyết vấn đề và phản biện...

Tuy nhiên, thiết nghĩ giải pháp không chỉ từ phía ngành giáo dục mà cần có sự phối hợp đồng bộ từ cả gia đình, xã hội và nỗ lực của chính bản thân mỗi người trẻ. Chẳng hạn, gia đình cần kiểm soát thời gian sử dụng thiết bị điện tử của con em; khuyến khích con cái đọc sách bằng việc dành thời gian đọc sách cùng con, trò chuyện về những điều đã đọc, cùng con tìm hiểu một câu chuyện hoặc khuyến khích con đặt câu hỏi... Các thư viện, nhà xuất bản, tổ chức Đoàn, Hội và các thiết chế văn hóa cần góp phần tạo nên không gian đọc gần gũi, hấp dẫn với người trẻ. Những hoạt động giới thiệu sách, câu lạc bộ đọc sách, tọa đàm với tác giả, diễn đàn trao đổi về các vấn đề trong sách hay chương trình đọc gắn với trải nghiệm thực tế có thể giúp việc đọc thoát khỏi cảm giác đơn điệu, xa cách...

Đối với mỗi người trẻ, cần xây dựng ý thức "tự chủ số", đó là xem AI là công cụ hỗ trợ chứ không phải là bộ não thay thế; tập cách thoát ly bớt các thiết bị điện tử; duy trì thói quen đọc sách; đặc biệt là rèn luyện cách đọc kỹ, hiểu sâu kể cả khi đọc trên màn hình.

Trong thời đại số, điều đáng lo ngại không phải là máy móc có thể tìm ra câu trả lời nhanh hơn con người, mà là con người quá lệ thuộc vào máy móc, không còn kiên nhẫn để đọc, suy nghĩ và tự tìm câu trả lời. Bồi đắp văn hóa đọc cho thế hệ trẻ vì thế chính là tạo nền tảng để các em biết làm chủ công nghệ mà không đánh mất khả năng tự học, đọc hiểu và tư duy.

Hấp dẫn hương vị UA LÀO

Món Ua Lào được người dân sinh sống trên địa bàn biên giới Buôn Đôn chế biến. *Ảnh:* Q. Anh

Quỳnh Anh

Trên vùng đất biên giới Buôn Đôn, món Ua Lào hấp dẫn thực khách bởi hương vị đậm đà, thơm nồng của các loại gia vị, đồng thời lưu giữ dấu ấn văn hóa ẩm thực của cộng đồng người Việt gốc Lào. Từ những căn bếp gia đình đến cơ sở chế biến phục vụ khách hàng, món ăn truyền thống này đang được tiếp nối, mở ra hướng phát triển thành sản phẩm đặc trưng của địa phương.

Hương vị được gìn giữ qua nhiều thế hệ

Ua Lào, còn gọi là Sai Oua, có hình dáng bên ngoài giống món xúc xích quen thuộc, nhưng lại tạo dấu ấn riêng nhờ sự kết hợp hài hòa của thịt và các loại gia vị đặc trưng. Để làm nên món ăn ngon, người chế biến phải kỹ lưỡng ngay từ khâu lựa chọn nguyên liệu. Thịt heo không quá già hoặc quá non, thường kết hợp thịt vai với ba chỉ, được xay nhuyễn để tạo độ mềm, béo vừa phải và kết cấu phù hợp cho phần nhân.

Điểm làm nên hương vị đặc trưng của Ua Lào nằm ở các loại gia vị như lá chanh Lào, sả, tỏi, hành, ớt, tiêu xanh, cùng một lượng muối và gia vị nêm vừa đủ. Trong đó, lá chanh Lào góp phần tạo nên mùi thơm riêng, hòa quyện với hương nồng của sả, vị cay của ớt và tiêu làm nổi bật vị ngọt tự nhiên của thịt.

Sau khi trộn đều thịt với gia vị, người làm nhồi phần nhân vào vỏ xúc xích, tạo thành từng đoạn vừa ăn. Công đoạn tưởng chừng đơn giản này đòi hỏi sự khéo léo để nhân được phân bố đều, giữ độ kết dính mà không làm mất đi độ mềm khi thưởng thức.

Theo cách làm quen thuộc, Ua Lào được nướng trên vỉ than. Khi lớp vỏ chuyển sang màu vàng nâu, hương thơm của thịt và gia vị lan tỏa, đánh thức vị giác. Cắt thành từng khoanh, phần nhân bên trong hiện rõ những mảnh thịt cùng gia vị hòa quyện. Món ăn có thể dùng nóng, thưởng thức cùng các món ăn kèm tùy khẩu vị.

Với cộng đồng người Việt gốc Lào ở Buôn Đôn, Ua Lào không đơn thuần là món ăn mà còn gắn với nếp sinh hoạt gia đình, những dịp sum họp và đón tiếp khách.

Anh Bun Bơ Lào, người Việt gốc Lào sinh sống tại Buôn Đôn cho biết, nhiều thế hệ trong gia đình anh đều biết chế biến món ăn này. Vào dịp lễ, tết hoặc khi có khách quý đến nhà, gia đình thường làm Ua Lào để thiết đãi. Qua năm tháng, cách chế biến được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác, góp phần gìn giữ hương vị quen thuộc trong đời sống cộng đồng.

Hấp dẫn món Ua Lào sau khi được nướng trên than hồng. *Ảnh:* Q. Anh

Cơ hội phát triển sản phẩm địa phương

Không chỉ được lưu truyền trong các gia đình, Ua Lào còn có cơ hội tiếp cận nhiều thực khách hơn thông qua hoạt động kinh doanh ẩm thực. Chị Nguyễn Thị Phượng (buôn Ea Rông B, xã Buôn Đôn) là một trong những người đang theo đuổi hướng đi này.

Quê ở Thanh Hóa, vào Buôn Đôn lập nghiệp bằng nghề dịch vụ ẩm thực, lưu trú, chị Phượng dần dành tình cảm đặc biệt cho ẩm thực Lào. Từ sự yêu thích ban đầu, chị tìm hiểu cách chế biến, lựa chọn nguyên liệu và phối trộn gia vị để có thể tự tay làm ra món ăn mang hương vị đặc trưng. Chị còn sang Lào học hỏi kinh nghiệm, tích lũy kiến thức làm nền tảng phát triển sản phẩm phục vụ người dân và du khách.

Với chị Phượng, làm Ua Lào không chỉ là tạo ra một món ăn để kinh doanh mà còn là cách tiếp cận, học hỏi và giới thiệu nét văn hóa ẩm thực đặc sắc. Không dừng lại ở việc duy trì sản xuất, chị Phượng còn đăng ký sản phẩm Ua Lào tham gia chương trình OCOP của địa phương.

Từ góc độ phát triển địa phương, Ua Lào có lợi thế bởi gắn với câu chuyện văn hóa của cộng đồng người Việt gốc Lào ở Buôn Đôn. Nếu được đầu tư bài bản, món ăn không chỉ phục vụ nhu cầu thưởng thức mà còn có thể trở thành một điểm nhấn trong trải nghiệm ẩm thực dành cho du khách khi đến vùng đất này.

Giữa nhịp sống ngày càng đổi thay, việc gìn giữ món ăn truyền thống cần sự tiếp nối của các gia đình và những người làm sản phẩm tâm huyết. Từ căn bếp mỗi dịp lễ, tết, đến những mẻ Ua Lào được chế biến phục vụ khách hàng, hương vị ấy vẫn đang được trao truyền, góp phần làm phong phú bản sắc văn hóa ẩm thực Buôn Đôn.

Món bánh căn bông giề.

Vị biển trong bánh căn mực bông giề

Phong Nhã

Dọc vùng biển phía Đông tỉnh, bên cạnh những món hải sản tươi ngon, người dân còn khéo léo đưa sản vật theo mùa vào những món ăn dân dã. Bánh căn mực bông giề là một món như thế.

Những chiếc bánh nhỏ xinh xếp trên mẹt lá chuối, bên trên là mực tươi, phủ hẹ xanh và điểm những cánh bông giề tím. Chỉ nhìn thôi, thực khách đã có thể cảm nhận vị mặn mòi của biển quyện cùng hương thơm rất riêng của đồng đất quê nhà.

Từ những con mực vừa đánh bắt, kết hợp với bông giề đã tạo nên món bánh căn dân dã có hương vị rất riêng. Một chiếc bánh nhỏ hòa quyện vị ngọt của mực, vị thơm của bột gạo cùng hương đặc trưng của loài hoa tím theo mùa.

Bánh căn vốn là món ăn quen thuộc ở nhiều làng biển. Bột gạo được pha với nước đến độ sánh vừa phải, sau đó thêm bông giề thái sợi thật nhỏ và khuấy đều. Khuôn bánh đặt trên bếp cho nóng, quét một lớp dầu mỏng rồi lần lượt rót từng vá bột vào. Khi mặt bánh bắt đầu se lại, những con mực tươi đã làm sạch được đặt lên trên, thêm ít hẹ rồi đậy nắp khuôn.

Bánh chín vừa tới có lớp vỏ giòn nhẹ, bên trong mềm thơm. Bông giề quyện trong bột tạo nên mùi hương đặc trưng nhưng không quá nồng, vừa đủ để người ăn nhận ra sự khác biệt của món bánh.

Bánh ngon nhất khi vừa ra khỏi khuôn. Gắp một chiếc bánh còn nóng chấm vào chén nước mắm pha chua ngọt. Cắn một miếng, đầu tiên là lớp bánh mềm thơm, viền hơi giòn; tiếp đến là vị ngọt, dai nhẹ của mực. Nhai chậm hơn, hương bông giề từ từ lan ra, không lấn át vị mực mà như một nét chấm phá, để lại dư vị rất riêng.

Gắn với đời sống ẩm thực dân dã của người dân xứ Nẫu, bông giề thường xuất hiện theo mùa, nhất là khi những cơn mưa đầu mùa về. Bông giề mọc tự nhiên. Từ tháng 7 đến tháng 10 âm lịch, khi những cơn mưa làm mềm đất, cây lại đội đất nhú lên, nở những bông hoa tím. Mùi hương của bông giề khá đặc biệt, phảng phất nhiều cung bậc quen thuộc, có chút nồng của nghệ, chút ấm của gừng và thoang thoảng mùi sả.

Bông giề vốn không phải nguyên liệu chính, nhưng lại khiến món bánh trở nên đáng nhớ. Bởi loài hoa này mỗi năm chỉ có một mùa, bánh căn mực bông giề cũng mang theo một phần hương vị của thời gian. Khi mùa hoa đi qua, muốn thưởng thức lại món bánh có hương vị đặc biệt ấy phải chờ đến mùa sau. Chính sự ngắn ngủi ấy mà bánh căn mực bông giề không chỉ là món ăn để thưởng thức mà còn là câu chuyện về cách người dân vùng biển tận dụng những sản vật quanh mình để làm nên hương vị riêng của quê hương.

Biển cho con mực tươi, đất cho bông hoa theo mùa, còn bàn tay người dân kết nối hai sản vật ấy trong một chiếc bánh nhỏ nóng hổi. Ngồi bên bếp, nghe tiếng bột xèo trên khuôn, nhìn từng chiếc bánh chín dần rồi thưởng thức ngay khi còn nóng, thực khách sẽ cảm nhận trọn vẹn vị mặn mòi của biển, sự mộc mạc của làng quê và hương thơm rất riêng của một mùa bông giề.

Đắk Lắk Cuối tuần | 5
Số: 410 ngày 25/10/2026

HIỆU QUẢ THIẾT THỰC của những sáng kiến từ thực tiễn

Hoàng Lê

Thầy Phan Minh Tân được Hội đồng Trường Tiểu học, THCS và THPT Hoàng Việt tuyên dương có nhiều giải pháp sáng tạo trong xây dựng hệ thống phần mềm quản lý nhà trường. *Ảnh:* **CTV**

Trong quá trình lao động, không phải sáng kiến nào cũng bắt đầu từ những ý tưởng lớn hay công nghệ phức tạp. Đó có thể là việc tìm ra nguyên nhân của một sự cố kỹ thuật hoặc thay đổi cách thức quản lý. Khi được nghiên cứu, hoàn thiện và đưa vào áp dụng, những ý tưởng ấy có thể mang lại giá trị thiết thực cho đơn vị, doanh nghiệp và cộng đồng.

Anh Vũ Công Nguyên, kỹ sư điện thuộc Phòng Kỹ thuật - Sửa chữa (Nhà máy thủy điện Srêpốk 4) cùng đồng nghiệp thực hiện sáng kiến "Nghiên cứu, sửa chữa bảng mạch PD khôi phục chức năng vận hành như nguyên bản". Thay vì chỉ tập trung vào việc thay thế linh kiện khi thiết bị gặp sự cố, nhóm tiến hành đo đạc các thông số làm việc, xác định chức năng của từng khối trên bảng mạch hoạt động bình thường, sau đó đối chiếu với bảng mạch bị hỏng để khoanh vùng linh kiện gặp sự cố. Từ kết quả kiểm tra, nhóm lập báo cáo sự cố và danh mục linh kiện cần mua sắm để sửa chữa.

Anh Nguyên cho biết: "Cách làm này giúp xác định đúng bộ phận cần khắc phục, hạn chế việc thay thế không cần thiết, đồng thời giảm thời gian và nhân công thực hiện". Đáng chú ý, sau khi áp dụng giải pháp, tiết kiệm được 25 triệu đồng chi phí cho mỗi bảng mạch. Không chỉ mang lại hiệu quả kinh tế, sáng kiến còn góp phần bảo đảm an toàn lao động, giảm số lượng chi tiết, linh kiện cần thay thế và nâng cao hiệu quả công tác sửa chữa.

Nếu trong sản xuất công nghiệp, sáng kiến giúp tiết kiệm nguyên vật liệu, thời gian và chi phí sửa chữa thì trong lĩnh vực giáo dục, chuyển đổi số góp phần thay đổi phương thức quản lý, giảm công việc thủ công và tăng cường kết nối giữa nhà trường với phụ huynh.

Tại Trường Tiểu học, THCS và THPT Hoàng Việt, thầy Phan Minh Tân, Tổ trưởng Tổ Công nghệ thông tin đã triển khai giải pháp "Xây dựng và triển khai Hệ thống quản trị nhà trường toàn diện - HVPortal đáp ứng mô hình chuyển đổi số và quản lý giáo dục hiện đại". Giải pháp đã được Tổng Liên đoàn Lao động tặng bằng khen về lao động sáng tạo.

Giải pháp xuất phát từ thực tế công tác quản lý tại trường phổ thông nhiều cấp học còn phân tán khi cán bộ, giáo viên, nhân viên phải sử dụng nhiều công cụ khác nhau để giải quyết công việc. Theo kết quả khảo sát, 100% cán bộ, giáo viên, nhân viên phải sử dụng từ 3 - 5 công cụ khác nhau cho cùng một nhiệm vụ; 78% dành trên 3 giờ mỗi tuần cho công việc hành chính thủ công. Trong khi đó, việc trao đổi với phụ huynh chủ yếu thông qua Zalo không chính thức, gây khó khăn trong quản lý thông tin và lưu trữ dữ liệu.

Từ thực trạng ấy, HVPortal được xây dựng theo hướng tích hợp, thống nhất, phù hợp với đặc thù của trường liên cấp. Điểm đáng chú ý là hệ thống do nhà trường tự phát triển thay vì mua phần mềm thương mại, đồng thời tích hợp với nền tảng Microsoft 365 sẵn có. Giải pháp còn triển khai thông báo đẩy trên nền tảng web và cơ chế phân quyền linh hoạt nhằm bảo đảm an toàn dữ liệu.

Theo thầy Trần Đức Huyên, Hiệu trưởng Trường Tiểu học, THCS và THPT Hoàng Việt, sau khi đưa vào sử dụng sáng kiến của thầy Tân trong năm học 2025 - 2026, 100% cán bộ, giáo viên sử dụng một nền tảng; thời gian thực hiện thủ tục hành chính giảm 80%, chi phí in ấn giảm 90%. Tỷ lệ phụ huynh hài lòng với cổng giao tiếp điện tử đạt 95%; tiết kiệm được 300 triệu đồng mỗi năm chi phí mua phần mềm thương mại.

Chủ tịch Liên đoàn Lao động tỉnh Lê Văn Thành khẳng định, mỗi sáng kiến, mỗi giải pháp kỹ thuật không chỉ giúp tiết kiệm chi phí, nâng cao năng suất mà còn thể hiện tinh thần dám nghĩ, dám làm của cán bộ, công chức, người lao động. Để khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số phát huy hiệu quả, điều quan trọng là phải xuất phát từ nhu cầu thực tế, lựa chọn giải pháp phù hợp và có sự đồng hành của tổ chức, đơn vị. Bên cạnh đầu tư công nghệ, việc khuyến khích người lao động phát huy sáng kiến, tạo điều kiện để các ý tưởng được thử nghiệm, đánh giá và áp dụng cũng là yếu tố cần thiết.

Đồng hành với người lao động trước áp lực giá cả tăng cao

Kim Chi

Giá thực phẩm và chi phí sinh hoạt tăng cao đang tạo áp lực lên đời sống người lao động, nhất là những gia đình thu nhập thấp. Trước thực tế đó, các cấp Công đoàn tỉnh chủ động triển khai nhiều hoạt động hỗ trợ thiết thực, góp phần giảm gánh nặng sinh hoạt, tiếp thêm động lực để người lao động ổn định cuộc sống.

Khảo sát nhanh tại các siêu thị và chợ truyền thống, dễ nhận thấy sự thay đổi trong cách mua sắm. Tại chợ Nguyễn Viết Xuân, phường Buôn Ma Thuột, những ngày qua, mặt hàng rau củ quả tăng khiến người nội trợ phải tính toán kỹ lưỡng. Chị Nguyễn Kim Thoa ở phường Buôn Ma Thuột, chia sẻ: "Tôi thấy mặt hàng nào bán ở chợ cũng tăng giá. Không ai nghĩ, rau gia vị thông dụng như hành, ngò từ 20.000 - 30.000 đồng/ký, nay lại tăng gần 100.000 đồng/ký, chưa nói đến thịt, cá… Tôi đã lựa chọn những mặt hàng thiết yếu, giá cả phải chăng để còn tính toán chi tiêu hợp lý".

Trước áp lực giá thực phẩm, nhiều gia đình buộc phải cắt giảm các khoản chi không cần thiết, ưu tiên những nhu cầu thiết yếu. Với người lao động thu nhập thấp, gánh nặng này càng lớn khi chi phí ăn uống, thuê nhà, điện, nước và các khoản chăm sóc con cái cùng tăng theo. Vợ chồng chị Hồ Thị Hạnh từ thành phố Cần Thơ đến Buôn Ma Thuột làm phụ hồ tại công trình xây dựng Eco Palace. Tiền công nhật từ 500.000 - 600.000 đồng/ngày, nuôi hai con nhỏ, gia đình thuê trọ 1,5 triệu đồng/tháng nên phải xoay xở trong chi tiêu. "Gần đây, giá cả nhiều mặt hàng tăng cao, mỗi tháng "đội" lên khoảng 1 triệu đồng. Với mức thu nhập của cả hai vợ chồng, mọi chi tiêu đều phải tính toán kỹ", chị Hồ Thị Hạnh cho biết.

Trước những biến động của giá cả thị trường, nhiều doanh nghiệp và tổ chức công đoàn đã triển khai các giải pháp hỗ trợ nhằm chia sẻ khó khăn, giúp người lao động ổn định cuộc sống, yên tâm làm việc.

Công ty Cổ phần Đầu tư quốc tế Phong Phú - Phú Yên đã hỗ trợ hai đợt cho người lao động (100.000 đồng/người), góp phần giảm bớt áp lực sinh hoạt hằng tháng. Chị Phạm Thị Vân, Phó Quản đốc chuyền may chia sẻ, trước sự gia tăng của giá cả thị trường, Công đoàn công ty quyết định hỗ trợ một phần chi phí để đoàn viên, người lao động giảm bớt gánh nặng cơm áo gạo tiền, tập trung làm tốt công việc.

Bà Nguyễn Ngọc Huyền, Phó Chủ tịch Thường trực Liên đoàn Lao động tỉnh cho biết: Trước tình hình giá cả hàng hóa và chi phí sinh hoạt biến động, các cấp Công đoàn trong tỉnh luôn chủ động đồng hành, triển khai nhiều giải pháp thiết thực để bảo vệ quyền lợi và giảm bớt gánh nặng kinh tế cho đoàn viên, người lao động.

Công nhân Công ty Cổ phần Đầu tư quốc tế Phong Phú - Phú Yên vui mừng nhận hỗ trợ khi xăng dầu tăng giá. *Ảnh:* **K. Chi**

Công đoàn các cấp đẩy mạnh ký kết thỏa thuận hợp tác với các doanh nghiệp, siêu thị, đơn vị cung cấp hàng hóa và dịch vụ thiết yếu để bán với giá ưu đãi (giảm giá từ 5 - 30%), giúp hàng chục nghìn lượt người lao động mua sắm tiết kiệm hơn. Đồng thời nâng cao giá trị bữa ăn ca nhằm bảo đảm sức khỏe và bù đắp phần nào giá thực phẩm tăng cao. Bên cạnh đó, công đoàn các cấp hợp tác với các doanh nghiệp triển khai các gian hàng lưu động, phiên chợ giảm giá trực tiếp tại các khu công nghiệp để đưa hàng hóa thiết yếu, bình ổn giá đến tận tay người lao động.

> "Mục tiêu đầu tiên của tôi là lan tỏa giá trị văn hóa, chứ không phải đặt nặng việc kinh doanh kiếm lời. Mình giúp các chị em biết làm kinh tế, biết trân trọng mồ hôi công sức của mình để sống được bằng nghề. Khi người phụ nữ buôn làng thấy được giá trị thật và tự tin làm chủ, ngọn lửa nghề mới không bao giờ tắt…".
>
> *Bà* **H'Kim Hoa Byă**

NÂNG NIU HỒN ĐẤT, SẮC RỪNG *trên thổ cẩm*

Lan Anh

Rời cương vị lãnh đạo sau những năm tháng tận tụy cống hiến, bà H'Kim Hoa Byă, nguyên Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng Ban Dân vận Tỉnh ủy Đắk Lắk không chọn nghỉ ngơi an nhàn. Yêu tha thiết nghề dệt truyền thống, bà trăn trở với từng loại sợi, gom từng sắc lá, cây rừng để viết tiếp giấc mơ đưa thổ cẩm Tây Nguyên vươn xa.

Ký ức, khung dệt và ước mơ

Trong không gian ngập tràn sắc màu mộc mạc và hương thơm thảo mộc của Công ty TNHH Bya Hoa, thật khó hình dung người phụ nữ đang cặm cụi với những bảng màu từng là một cán bộ lãnh đạo của tỉnh. Cuối năm 2024, trước khi xin nghỉ chế độ, bà đã ấp ủ hình thành cơ sở thổ cẩm từ mô hình hộ kinh doanh; và đến cuối năm 2025, doanh nghiệp chính thức ra đời.

Trong câu chuyện của bà, thổ cẩm không đơn thuần là nghề tạo sinh kế mà gợi lên biết bao cảm xúc, suy ngẫm sâu xa về văn hóa, về căn cốt cội nguồn của các dân tộc Tây Nguyên nói chung và sắc thái thổ cẩm Êđê, M'nông, J'rai nói riêng. Trong ký ức của bà H'Kim Hoa, vẫn còn in đậm hình bóng người bà, người mẹ nhẫn nại bên khung dệt dưới mái nhà dài thuở nhỏ. Rồi đi qua bao chặng đường công tác, đến những buôn làng xa xôi và đặc biệt được tiếp cận, lắng nghe những câu chuyện, bài viết tâm huyết của nhà nghiên cứu Linh Nga Niê Kđăm, ngọn lửa tình yêu về nghề dệt truyền thống trong bà mới thực sự được khơi dậy.

Mỗi chuyến đi về với buôn làng lại là một dịp để bà H'Kim Hoa tìm hiểu sâu hơn về nghề dệt thổ cẩm, say sưa ngắm nhìn từng vật dụng mộc mạc như dụng cụ tách hạt, bật bông, xa quay sợi, con thoi dệt… từ bông rừng hoang sơ. Bà nhận ra, qua bao thăng trầm đời sống, người dệt dần thay thế sợi bông bằng sợi len, rồi chỉ may công nghiệp. Chỉ may công nghiệp tiện lợi và giá rẻ nhưng lại nóng bức, không thấm mồ hôi, chưa thể lột tả hết vẻ đẹp của tấm thổ cẩm truyền thống. Vậy vì sao không nâng tầm chất liệu để thổ cẩm thực sự xứng tầm hơn, bà H'Kim Hoa tự hỏi.

Trăn trở ấy thôi thúc bà bước vào một hành trình bền bỉ: tự mình lặn lội tìm hiểu, nghiên cứu, học lại trọn vẹn quy trình làm sợi thủ công từ thuở xưa, từ tách hạt, bật bông, se sợi đến nấu cháo hồ trơn sợi. Để rồi từ đó, bà táo bạo đưa sợi tơ tằm mềm mại, quyện cùng sợi bông rừng mộc mạc, sợi tre thanh mát được nhịp nhàng dập trên từng khung dệt.

Thế nhưng, con đường thực hiện ước mơ ấy không hề dễ dàng. Sợi tơ tằm mảnh mai, sợi bông thô mềm khi đem lên khung dệt truyền thống rất "khó chiều". Bà bảo, đã có cả trăm tấm dệt thử bị lỗi, sợi sùi, đứt bục, thợ quen dệt chỉ công nghiệp ban đầu e ngại. Nhưng với sự kiên trì, bà cần mẫn cùng các chị em buôn làng thử nghiệm cho đến khi thành công dệt nên những thước vải mịn màng, quý phái, thắp lên sức sống mới cho thổ cẩm vừa vẹn nguyên giá trị truyền thống, vừa đáp ứng nhu cầu thị hiếu, vươn mình ra thế giới.

Sắc màu từ cỏ cây

Có lẽ, điều khiến bất kỳ ai khi chiêm ngưỡng sản phẩm dệt của Công ty TNHH Bya Hoa cũng phải trầm trồ chính là bảng màu nhuộm hoàn toàn từ thiên nhiên. Không dùng hóa chất công nghiệp, bà miệt mài học hỏi từ sách vở, tự nghiên cứu, khám phá từ thực tế, tự tay vào bếp thử nghiệm từng công thức từ cây cỏ tự nhiên.

Mỗi sắc màu truyền thống của các dân tộc Tây Nguyên dưới bàn tay bà đều mang hơi thở và triết lý dung dị. Đó là sắc đỏ từ vỏ cây lộc vừng; sắc đen huyền bí, trầm sâu của đất mẹ; sắc vàng tươi từ củ nghệ, hay sắc cam ấm áp chiết xuất từ hoa dành dành khô. Độc đáo hơn cả là gam màu xanh rêu lạ mắt được bà kỳ công tạo nên từ sự kết hợp ngẫu hứng giữa nền sợi nhuộm nghệ tươi và bắp sú tím, cùng sắc xanh thanh mát từ hoa đậu biếc. Bà còn kỳ công tìm tòi, thử nghiệm sắc màu từ hoa atiso đỏ, lá cẩm, gỗ vang, bột cà phê nguyên chất, thậm chí cả nhụy hoa nghệ tây (saffron) để tạo nên những sắc độ độc bản, bền màu năm tháng.

Đối với bà, mỗi hoa văn dệt trên tấm thổ cẩm là một lời kể chuyện, phản ánh chân thực đời sống và thế giới quan sinh động của đồng bào Êđê, M'nông, J'rai. Đó là hình cây nêu linh thiêng, hình con rùa, con ba ba, con kiến chăm chỉ, hay dáng hình con người giữa thiên nhiên hùng vĩ.

"Dệt bằng máy thì đường nét đều đặn nhưng cái hồn cốt truyền thống sẽ biến mất. Để có 1 kg sợi bông dệt khăn, bà con phải thu hái tới 8 kg bông thô, qua biết bao công đoạn tách hạt, bật bông, se sợi, nấu cháo hồ trơn sợi rồi mới nhuộm và giăng khung. Từng chiếc áo truyền thống cũng phải khâu tay từng đường kim mũi chỉ mới chuẩn khớp hoa văn. Nếu không hiểu và kể được câu chuyện lao động với bao tâm sức ấy cho du khách thì mình đang có lỗi với chính văn hóa của mình", bà H'Kim Hoa chia sẻ.

Không dừng lại ở việc bảo tồn, tâm niệm lớn nhất của bà H'Kim Hoa là trao "cần câu" sinh kế thực chất cho phụ nữ các buôn làng. Hiện tại, bà đang đồng hành cùng nhóm các chị em nghệ nhân tại buôn Jun (xã Liên Sơn Lắk). Từng kỹ thuật từ se sợi, cuốn sợi đến bí quyết nhuộm màu tự nhiên, bà đều trực tiếp cầm tay chỉ việc, truyền dạy cho chị em.

Bà H'Kim Hoa Byă giới thiệu về màu sắc, hoa văn trên tấm thổ cẩm. *Ảnh:* **L. Anh**

Đắk Lắk Cuối tuần | 7
Số: 410 ngày 25/10/2026

ĐỂ ĐẮK LẮK đến muôn phương

Bằng Giang

Không chỉ là sân chơi ngoại ngữ, Discover Dak Lak 2026 còn mở ra hành trình khám phá, kết nối và quảng bá những giá trị văn hóa, du lịch đặc sắc của Đắk Lắk.

Những câu chuyện về di sản, con người, ẩm thực và danh thắng được người trẻ chuyển tải bằng tiếng Anh, tiếng Trung, góp phần lan tỏa hình ảnh một Đắk Lắk giàu bản sắc, năng động và rộng mở trong hội nhập.

Câu chuyện quê hương qua lăng kính người trẻ

Giữa không gian văn hóa buôn Akõ Dhông (phường Buôn Ma Thuột), những thanh âm mộc mạc của nhạc cụ truyền thống Êđê đã trở thành nguồn cảm hứng để nhóm thí sinh Thanh Lâm, Bình An và Thanh Hân thực hiện sản phẩm dự thi Discover Dak Lak 2026 ở bảng tiếng Anh.

Với sự đồng hành của thầy giáo Dustin Lehr, nhóm đã dành thời gian gặp gỡ nghệ nhân, tìm hiểu các loại nhạc cụ dân tộc, xây dựng kịch bản, chuẩn bị lời thoại bằng tiếng Anh và tổ chức ghi hình. Đối với các thành viên, thử thách không chỉ là sử dụng ngoại ngữ thành thạo mà còn ở cách chuyển tải những giá trị văn hóa đặc trưng của quê hương sao cho gần gũi, sinh động và dễ tiếp nhận đối với bạn bè quốc tế.

Nghệ nhân Ama H'Loan (86 tuổi, tên thật Y Bông Niê) là người tâm huyết với việc gìn giữ, chế tác và sử dụng nhạc cụ truyền thống Êđê ở buôn Akõ Dhông. Từ những nguyên liệu quen thuộc như tre, nứa, quả bầu khô, sừng trâu, sáp ong, đôi bàn tay khéo léo của ông đã làm nên nhiều loại nhạc cụ như: đing năm, đing tăkta, đĩng buôt, ching kram, t'rưng, kipăh, đing klut… Mỗi nhạc cụ mang một âm sắc riêng, gắn với những tri thức dân gian, phong tục và đời sống tinh thần của cộng đồng.

Gắn bó gần trọn cuộc đời với nhạc cụ truyền thống, nghệ nhân Ama H'Loan luôn trăn trở trước nguy cơ mai một những thanh âm của buôn làng. Vì vậy, việc các bạn trẻ chủ động tìm hiểu, ghi hình và giới thiệu văn hóa Êđê bằng ngoại ngữ khiến ông thêm vui và hy vọng.

"Ngày trước, tiếng chiêng, tiếng sáo vang lên trong những dịp lễ hội của buôn làng. Bây giờ, cuộc sống thay đổi, lớp trẻ ít người biết chế tác, sử dụng các nhạc cụ truyền thống. Tôi đã lớn tuổi rồi, chỉ mong những gì cha ông để lại không bị thất truyền. Thấy các cháu chịu khó tìm hiểu, còn dùng tiếng nước ngoài để giới thiệu văn hóa Êđê, tôi vui lắm", nghệ nhân Ama H'Loan tâm tình.

Không chỉ khám phá những giá trị văn hóa đặc trưng của Tây Nguyên, Discover Dak Lak 2026 còn đưa người trẻ đến với vùng biển phía Đông của tỉnh. Những câu chuyện về nghề khai thác cá ngừ đại dương, món mắt cá ngừ đặc trưng, vẻ đẹp của tháp Nghinh Phong, vịnh Xuân Đài… mở ra những góc nhìn đa dạng về thiên nhiên, văn hóa, ẩm thực và đời sống cư dân vùng duyên hải. Trong không gian phát triển mới, sự giao thoa giữa văn hóa đại ngàn và văn hóa biển góp phần tạo nên diện mạo vùng đất Đắk Lắk đa sắc màu, giàu tiềm năng phát triển du lịch.

Từ tình yêu quê hương đến khát vọng hội nhập

Discover Dak Lak 2026 do Trường Cao đẳng FPT Polytechnic cơ sở Tây Nguyên tổ chức, với sự đồng hành của Bảo tàng Đắk Lắk và Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh, tạo nên sân chơi kết hợp giữa ngoại ngữ, văn hóa, du lịch và truyền thông. Với hai bảng thi tiếng Anh và tiếng Trung, cuộc thi khuyến khích người trẻ phát huy năng lực ngôn ngữ, khả năng sáng tạo và tinh thần chủ động trong khám phá, giới thiệu những giá trị đặc sắc của quê hương.

Nghệ nhân Ama H'Loan tham gia ghi hình video giới thiệu nhạc cụ truyền thống Êđê cùng nhóm thí sinh dự thi Discover Dak Lak 2026. *Ảnh:* B. Giang

Điểm đáng chú ý là các thí sinh không chỉ tìm hiểu thông tin qua tài liệu mà còn trực tiếp trải nghiệm, gặp gỡ nhân vật, ghi hình, xây dựng nội dung và lựa chọn cách thể hiện phù hợp. Qua đó, những câu chuyện về văn hóa, con người và danh thắng Đắk Lắk được kể bằng góc nhìn trẻ trung, sáng tạo, đưa việc học ngoại ngữ vượt ra khỏi khuôn khổ lớp học, gắn với thực tiễn và trách nhiệm quảng bá hình ảnh địa phương.

Việc kết nối nguồn lực giáo dục, văn hóa và công nghệ nhằm hướng đến đổi mới cách tiếp cận di sản, tăng cường giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ, đồng thời góp phần bảo tồn, phát huy những giá trị văn hóa đặc sắc của Đắk Lắk trong đời sống đương đại.

TS. Lê Thị Hồng Vân, giảng viên chính Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Tây Nguyên (thành viên Ban giám khảo cuộc thi) cho rằng, hội nhập quốc tế không chỉ mở ra cơ hội tiếp thu tri thức, khám phá những điều mới mẻ từ thế giới mà còn giúp mỗi người hiểu hơn, yêu hơn và tự hào về cội nguồn. Một món ăn quen thuộc, một nét văn hóa độc đáo hay câu chuyện giản dị về con người, vùng đất Đắk Lắk nếu được kể bằng sự chân thành và sáng tạo có thể chạm đến trái tim bạn bè quốc tế.

Theo ông Nguyễn Phước Cường, Giám đốc Trường Cao đẳng FPT Polytechnic cơ sở Tây Nguyên, Discover Dak Lak 2026 hướng đến xây dựng môi trường học tập gắn với trải nghiệm thực tế, tạo điều kiện để sinh viên vận dụng kiến thức ngoại ngữ, công nghệ và kỹ năng truyền thông vào những hoạt động cụ thể. Thông qua cuộc thi, nhà trường mong muốn khơi dậy tinh thần chủ động khám phá, niềm tự hào về quê hương và ý thức trách nhiệm của người trẻ trong gìn giữ, quảng bá các giá trị văn hóa, du lịch địa phương.

Ở góc độ bảo tồn và phát huy giá trị di sản, Giám đốc Bảo tàng Đắk Lắk Võ Thị Phượng cho rằng, hoạt động hợp tác giữa Bảo tàng Đắk Lắk và Trường Cao đẳng FPT Polytechnic cơ sở Tây Nguyên góp phần cụ thể hóa tinh thần Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 7/1/2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam; Chương trình hành động số 14-CTr/TU ngày 22/4/2026 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Đắk Lắk và Kế hoạch số 191/KH-UBND ngày 23/5/2026 của UBND tỉnh về thực hiện các chủ trương phát triển văn hóa trên địa bàn tỉnh.

Ban tổ chức trao giải thưởng cho các đội thi đạt thành tích xuất sắc tại cuộc thi Discover Dak Lak 2026. *Ảnh:* B. Giang

Nước Pháp - Những nơi tôi đến(*)

Bài 4: Eguisheim – Men say giữa miền nho

Nằm ở miền đông nước Pháp, dưới chân dãy Vosges, Eguisheim là một ngôi làng nhỏ được bao quanh bởi những vùng trồng nho lâu đời, mang đậm dấu ấn văn hóa rượu vang của miền Alsace.

Dòng người nối nhau qua những con phố nhỏ của Eguisheim trong không khí rộn ràng của Lễ hội Rượu vang năm 2026. *Ảnh:* **L. Hương**

Hương Lê

Tôi đến Eguisheim vào những ngày cuối tháng 8, vừa đúng dịp lễ hội rượu vang thường niên của làng. Từ đầu giờ chiều, dòng người đổ về mỗi lúc một đông.

Eguisheim có một cấu trúc khá đặc biệt với những con phố nhỏ uốn thành các vòng đồng tâm, ở giữa là lâu đài và nhà nguyện Saint-Léon IX. Hòa vào dòng người, tôi cứ theo những vòng phố ấy mà đi. Hết một khúc quanh lại gặp một quầy vang, một khoảng sân đông khách. Trên tay nhiều người là những chiếc ly nhỏ, vừa đi vừa dừng lại nếm thử rượu vang, tiếng chuyện trò xen lẫn tiếng nhạc rộn ràng các con phố. Dường như cả Eguisheim cùng bước vào lễ hội.

Ở một vùng đất mà nghề trồng nho và làm rượu vang đã có lịch sử lâu đời, lễ hội không chỉ là dịp thưởng thức rượu. Đó còn là nơi những người làm vang gặp gỡ, giới thiệu sản phẩm và chia sẻ câu chuyện về hành trình làm nên hương vị.

Giữa lễ hội ấy, tôi đã gặp Nicolas Dirand. Điều thú vị là cuộc trò chuyện giữa chúng tôi lại không bắt đầu từ rượu vang.

Khi nghe tôi và con gái trò chuyện cùng nhau, Nicolas ngạc nhiên: "Việt Nam?". Chỉ hai tiếng "Việt Nam" vang lên giữa con phố nhỏ đã khiến những người xa lạ như trở thành quen. Nicolas kể mới vừa trở về từ Việt Nam sau một chuyến du lịch nên khi nghe chúng tôi trò chuyện, ông nhận ra cách phát âm quen. Ông kể về chuyến đi với sự hào hứng với những điểm đến, văn hóa, ẩm thực. Khi nghe tôi nói đến từ Buôn Ma Thuột, ông đã ồ lên: "Coffee!".

Đến lượt tôi ngạc nhiên. Giữa một lễ hội rượu vang ở ngôi làng nhỏ của miền Alsace, một người làm vang cách quê hương mình cả hàng nghìn cây số lại biết đến Buôn Ma Thuột qua cà phê.

Nicolas Dirand giới thiệu và mời du khách thưởng thức rượu vang tại lễ hội. *Ảnh:* **L. Hương**

Thấy tôi ngạc nhiên, Nicolas giải thích trong chuyến du lịch Việt Nam, ông rất thích thú với cách pha cà phê bằng phin của người Việt. Tình cờ, quán cà phê mà ông uống lại sử dụng cà phê từ Buôn Ma Thuột. Cái tên Buôn Ma Thuột vì thế đã neo lại trong trí nhớ của ông với hương vị thơm ngon của cà phê cùng cách pha chế mà lần đầu tiên ông được thưởng thức.

Tôi kể với Nicolas rằng Buôn Ma Thuột không chỉ là nơi tôi sống, mà còn là vùng đất gắn với cây cà phê. Những đồn điền cà phê được người Pháp gây dựng trên vùng đất cao nguyên từ đầu thế kỷ 20 đã đặt những dấu mốc đầu tiên cho hành trình ấy. Qua hơn trăm năm, cà phê đã trở thành sinh kế, văn hóa và một phần bản sắc của vùng đất Buôn Ma Thuột hôm nay.

Có lẽ câu chuyện về một vùng đất làm nên hương vị đã chạm đúng điều Nicolas dành nhiều năm theo đuổi. Ông bắt đầu say sưa kể cho tôi nghe về những vùng trồng nho và hành trình làm vang của mình.

Nicolas sinh ra trong một gia đình truyền thống với nhiều thế hệ làm vang ở Mittelwihr, một ngôi làng cũng nằm trên Con đường Rượu vang Alsace, cách Eguisheim hơn 13 km. Ông bảo những vườn nho, mùa thu hoạch và công việc trong hầm rượu đã gắn bó với ông từ khi ông còn rất nhỏ. Năm 1992, ông tiếp quản cơ sở làm vang của gia đình. Ở Alsace, ông làm vang trắng nhưng mong muốn thử sức với vang đỏ đã đưa Nicolas đến Tokaj của Hungary, rồi sau đó là Moldova. Câu chuyện của Nicolas cứ thế đi qua những vùng nho với giống cây và mùa vụ khác nhau. Ông nói mỗi mùa đi qua là một hành trình khác nhau của hương vị bởi đất đai, khí hậu và nắng mưa của từng năm đều để lại dấu ấn rất riêng trên từng vườn nho. Người làm nghề vì thế cần sự kiên nhẫn, tỉ mỉ và cả tình yêu dành cho thiên nhiên, cây trái. Cho nên với ông, làm rượu vang còn là cách con người đi cùng thiên nhiên, hiểu từng mùa vụ và trân trọng hương vị của từng trái nho sau mỗi mùa thu hoạch.

Câu chuyện với Nicolas khiến khi cầm ly vang giữa lễ hội, tôi nhận ra một hương vị cũng có hành trình của riêng mình, từ đất đai, mùa vụ và bàn tay của những người làm ra nó. Trong ly vang giữa miền Alsace, tôi thấy hình bóng của quê hương mình, nơi những người trồng cà phê cũng đi qua bao mùa mưa nắng, chắt chiu hương vị làm nên tên tuổi cà phê Buôn Ma Thuột.

(*) Xem từ số báo Đắk Lắk Cuối tuần ra ngày 4/10/2026

Bài cuối: **Colmar - Dư vị của một hành trình**

Sức khỏe cho mọi người

Mối nguy từ thói quen "TỰ CHẨN ĐOÁN BỆNH"

Mỹ Hạnh

Nhiều người vẫn có thói quen tự theo dõi triệu chứng, tự chẩn đoán bệnh rồi mua thuốc theo kinh nghiệm, mua giống đơn cũ hoặc chờ bệnh nặng hơn rồi mới tìm đến bác sĩ để khám và điều trị. Những điều này đôi khi khiến việc phát hiện và điều trị bệnh bị trì hoãn, bỏ lỡ thời điểm quan trọng để can thiệp hiệu quả.

Trường hợp của bà N.T.S., (72 tuổi, ở xã Ea M'droh) là một ví dụ. Nhiều năm nay, bà S. thường xuyên bị đau nhức xương khớp. Ban đầu chỉ là những cơn đau âm ỉ ở đầu gối, vai gáy rồi lan xuống thắt lưng; có ngày bà đi lại khó khăn, đứng lên ngồi xuống đều phải vịn vào thành ghế. Thế nhưng, thay vì đến cơ sở y tế để được thăm khám, bà lại theo thói quen tự mua thuốc nam về uống. Con cháu trong gia đình nhiều lần khuyên bà đến bệnh viện để kiểm tra nguyên nhân gây đau nhức nhưng lần nào bà cũng từ chối với lý do: "Đau nhức tuổi già thôi, uống vài thang thuốc nam là đỡ" hay "Đi bệnh viện vừa tốn tiền, vừa mất thời gian". Mỗi khi cơn đau dịu đi, bà lại càng tin rằng mình đã chọn đúng cách điều trị. Nhưng điều bà không nhận ra là thuốc chỉ đang giúp giảm triệu chứng, trong khi nguyên nhân gây bệnh vẫn âm thầm tiến triển.

Người mắc bệnh nên đến cơ sở y tế để được thăm khám, chẩn đoán và điều trị, không nên tự ý điều trị bệnh tại nhà. *Ảnh:* **Bảo Trọng**

Còn ông H.V.Q. (69 tuổi, ở xã Krông Pắc) suýt nữa gặp nguy hiểm đến tính mạng vì thói quen tự chẩn đoán và sử dụng lại đơn thuốc cũ. Một lần xuất hiện cơn đau bụng dữ dội, cho rằng bệnh dạ dày tái phát vì trước đó từng nhiều lần điều trị viêm dạ dày nên thay vì đi khám, ông Q. lấy lại đơn thuốc cũ mua thuốc về sử dụng. Tuy nhiên, sau nhiều giờ dùng thuốc, tình trạng không những không cải thiện mà cơn đau ngày càng dữ dội, lan rộng khiến ông gần như không thể chịu đựng được. Khi gia đình đưa ông vào bệnh viện cấp cứu, kết quả thăm khám và các xét nghiệm xác định nguyên nhân không phải bệnh dạ dày như ông Q. vẫn nghĩ, mà là viêm túi mật cấp. Do bệnh đã diễn tiến nặng, các bác sĩ phải chỉ định phẫu thuật khẩn cấp để xử trí kịp thời, tránh những biến chứng nguy hiểm như hoại tử hoặc vỡ túi mật, có thể đe dọa đến tính mạng. Bác sĩ Lê Thanh Hà (Khoa Ngoại tổng hợp, Bệnh viện Đại học Y Dược Buôn Ma Thuột) cho biết: Trường hợp bệnh nhân này là bài học điển hình về việc nhầm lẫn giữa triệu chứng và nguyên nhân gây bệnh. Đau bụng là biểu hiện chung của rất nhiều bệnh lý khác nhau, từ các bệnh đường tiêu hóa, gan mật, tụy đến các tình trạng ngoại khoa cần can thiệp khẩn cấp. Chỉ dựa vào kinh nghiệm của những lần mắc bệnh trước để tự chẩn đoán rồi sử dụng lại đơn thuốc cũ có thể khiến người bệnh bỏ lỡ "thời gian vàng" trong điều trị.

Đáng lưu ý là những câu chuyện trên không hiếm gặp. Không ít người cao tuổi vẫn có thói quen trữ sẵn vài gói thuốc nam, vài vỉ thuốc giảm đau hoặc những đơn thuốc cũ trong nhà để sử dụng bất cứ khi nào cảm thấy khó chịu. Nhiều người tin vào lời mách bảo của người quen hơn là lời khuyên của nhân viên y tế. Và mỗi lần họ tự ý mua thuốc điều trị là mỗi lần người bệnh đang tự đặt sức khỏe của mình vào một phép thử đầy may rủi. Bên cạnh đó, sự phát triển của internet, mạng xã hội cũng khiến không ít người rơi vào "ma trận" của những lời quảng cáo quá mức. Chỉ cần gõ vài từ khóa như chữa đau khớp, hàng trăm bài viết, video và sản phẩm xuất hiện với những lời giới thiệu hấp dẫn như "khỏi hoàn toàn", "không cần phẫu thuật", "bí quyết gia truyền", "hiệu quả sau vài ngày". Nếu thiếu kiến thức y khoa, rất khó để người bệnh phân biệt đâu là thông tin đáng tin cậy, đâu chỉ là chiêu thức tiếp thị.

Bác sĩ Võ Thị Diệu Hà (Khoa Lão, Bệnh viện Đa khoa vùng Tây Nguyên) cho hay, hằng tháng Khoa Lão tiếp nhận rất nhiều bệnh nhân nhập viện khi bệnh đã chuyển sang giai đoạn nặng chỉ vì trì hoãn việc thăm khám. Không ít người tự đánh mất cơ hội điều trị sớm, khả năng hồi phục tốt vì quá tin vào các phương pháp tự chữa bệnh tại nhà. "Không có loại thuốc nào phù hợp với tất cả mọi người, cũng không có bài thuốc nào chữa được mọi bệnh, điều trị hiệu quả luôn bắt đầu từ việc chẩn đoán đúng nguyên nhân. Chỉ khi biết mình mắc bệnh gì, mức độ ra sao và có những yếu tố nguy cơ nào, bác sĩ mới có thể xây dựng phác đồ điều trị phù hợp cho từng người", bác sĩ Hà khẳng định.

Nếu người bệnh chỉ tập trung điều trị triệu chứng mà không xác định đúng nguyên nhân, bệnh có thể diễn tiến âm thầm, làm mất "thời gian vàng" trong điều trị. Các bác sĩ cũng cảnh báo, việc tự ý mua thuốc, sử dụng thuốc theo lời truyền miệng hoặc tái sử dụng đơn thuốc cũ không chỉ làm che lấp các triệu chứng quan trọng mà còn có thể gây tác dụng không mong muốn hoặc khiến bệnh trở nên nghiêm trọng hơn. Đối với người cao tuổi, nguy cơ này càng lớn do thường mắc nhiều bệnh lý nền và phải sử dụng nhiều loại thuốc cùng lúc. Vì vậy, khi xuất hiện các triệu chứng kéo dài, tái phát hoặc có dấu hiệu bất thường, người dân nên đến cơ sở y tế để được thăm khám, chẩn đoán và điều trị đúng nguyên nhân, thay vì tự trở thành "bác sĩ" của chính mình.

Nâng cao ý thức phòng bệnh cúm mùa và sốt xuất huyết

Mai Lê

Cúm mùa và sốt xuất huyết (SXH) đang cùng gia tăng trên địa bàn tỉnh khiến nhiều bệnh nhi nhập viện điều trị, trong đó có những trường hợp diễn biến nặng. Thực tế này đặt ra yêu cầu các gia đình cần nâng cao ý thức thực hiện các biện pháp phòng bệnh.

Tại Bệnh viện Đa khoa vùng Tây Nguyên, trong tháng 9 và đầu tháng 10, số trẻ nhập viện điều trị vì cúm và sốt xuất huyết gia tăng đột biến. Đáng chú ý, số trẻ mắc cúm tăng nhiều so với cùng kỳ các năm. Hiện mỗi ngày khoa Nhi tổng hợp tiếp nhận khoảng 60 - 70 trường hợp trẻ mắc cúm, trong đó có những trẻ bị viêm phổi, sốt cao co giật. Cùng thời điểm, khoa đang điều trị cho khoảng 60 bệnh nhi mắc sốt xuất huyết, với nhiều trường hợp nặng.

Theo bác sĩ Hoàng Hải Phúc, Giám đốc Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh, tình hình cúm và sốt xuất huyết trên địa bàn tỉnh đang diễn biến phức tạp. Từ đầu năm đến nay, toàn tỉnh ghi nhận hơn 9.100 trường hợp mắc sốt xuất huyết (đã có 2 trường hợp tử vong); trong đó riêng tuần 41, ghi nhận 652 trường hợp mắc sốt xuất huyết. Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh đang tăng cường giám sát, phối hợp với các đơn vị y tế và địa phương phát hiện sớm ca bệnh, xử lý kịp thời ổ dịch, hạn chế lây lan trong cộng đồng. Đồng thời đẩy mạnh truyền thông tại trường học và khu dân cư, hướng dẫn người dân thực hiện các biện pháp phòng cúm, diệt muỗi, diệt lăng quăng/bọ gậy; nhận biết dấu hiệu cảnh báo bệnh nặng để đến cơ sở y tế kịp thời.

Đáng lưu ý là những biểu hiện ban đầu như sốt, đau đầu, mệt mỏi có thể gặp ở nhiều bệnh khác nhau. Nếu chỉ dựa vào triệu chứng để tự xác định bệnh, gia đình có thể bỏ qua những diễn biến cần được thăm khám, xử trí sớm. Bác sĩ Trần Thị Thúy Minh, Trưởng Khoa Nhi tổng hợp (Bệnh viện Đa khoa vùng Tây Nguyên) cho biết, cúm mùa lây lan giữa người với người, nhất là khi người bệnh ho, hắt hơi. Bệnh có thể gây sốt, ho, đau họng, đau đầu, đau mỏi người và mệt mỏi. Phần lớn người mắc hồi phục nhưng cúm vẫn có thể gây viêm phổi và diễn biến nghiêm trọng, đặc biệt ở trẻ nhỏ, người cao tuổi, phụ nữ mang thai và người có bệnh nền. Vì vậy, phụ huynh không nên coi nhẹ bệnh hoặc tự điều trị kéo dài khi trẻ không cải thiện. Để phòng cúm, cần hướng dẫn trẻ rửa tay bằng xà phòng, che miệng và mũi khi ho, hắt hơi; hạn chế đưa tay lên mắt, mũi, miệng. Nhà ở và lớp học cần được giữ thông thoáng. Khi có biểu hiện mắc bệnh, nên hạn chế tiếp xúc gần với người khác và đeo khẩu trang phù hợp. Phụ huynh cần cho trẻ nghỉ học khi đang mắc bệnh, đồng thời chủ động tư vấn tiêm vắc xin cúm hằng năm tại cơ sở y tế.

Với sốt xuất huyết, biện pháp phòng bệnh cần tập trung vào diệt muỗi, diệt lăng quăng/bọ gậy và tránh muỗi đốt. Mỗi gia đình nên thường xuyên kiểm tra các dụng cụ chứa nước, đậy kín vật dụng trữ nước, cọ rửa thường xuyên; thu gom chai, lọ, lốp xe và phế thải có thể đọng nước. Những việc này cần được thực hiện đồng thời tại nhiều hộ gia đình để hạn chế nơi muỗi sinh sản. Trong quá trình chăm sóc trẻ bị sốt, gia đình cần theo dõi nhiệt độ, khả năng ăn uống, mức độ tỉnh táo và những thay đổi về sức khỏe. Nên cho trẻ nghỉ ngơi, uống đủ nước, ăn thức ăn dễ tiêu và dùng thuốc theo hướng dẫn của nhân viên y tế. Không tự ý sử dụng kháng sinh, thuốc kháng vi rút hoặc phối hợp nhiều loại thuốc khi chưa được tư vấn. Khi trẻ có biểu hiện nặng hoặc tình trạng không cải thiện, cần đưa trẻ đi khám.

Giấc mơ châu Á của tuyển Việt Nam:
Vẫn còn nhiều điều phải làm

Thảo Nhi

Đội tuyển Việt Nam đã khép lại các giải đấu chính thức trong năm 2026. Theo kế hoạch, đầu năm 2027, thầy trò huấn luyện viên (HLV) Kim Sang-sik sẽ bước vào thử thách quan trọng là Vòng chung kết Asian Cup 2027.

Phạm Gia Hưng và Phan Tuấn Tài *(thứ hai và thứ ba từ phải sang)* **- hai cầu thủ của Đắk Lắk, là các phương án thay thế nhân sự trong đội tuyển bóng đá nam Việt Nam.** *Ảnh:* **T.Nhi**

Những khoảng trống cần khỏa lấp

Việc chỉ xếp thứ tư tại FIFA ASEAN Cup 2026 vừa diễn ra cho thấy thầy trò HLV Kim Sang-sik vẫn còn nhiều vấn đề phải giải quyết.

Qua những trận đấu ở giải trên, đội tuyển bộc lộ sự thiếu ổn định trong lối chơi, khả năng tạo đột biến còn hạn chế và nhiều thời điểm rơi vào thế bị đối phương bắt bài. Khi những phương án tấn công quen thuộc không phát huy hiệu quả, đội tuyển chưa có nhiều cách tiếp cận khác để xoay chuyển tình thế. Đây là điều đáng lo khi phải đối đầu với những đối thủ có trình độ cao hơn tại Asian Cup 2027.

Một trong những nhiệm vụ cấp thiết của HLV Kim Sang-sik là xây dựng đội hình có chiều sâu, bảo đảm sự kết hợp hợp lý giữa kinh nghiệm và sức trẻ. Những tuyển thủ như Hoàng Đức, Quang Hải hay Việt Anh vẫn có thể giữ vai trò quan trọng, nhưng đội tuyển cần thêm những nhân tố đủ khả năng tạo khác biệt, duy trì cường độ thi đấu và đáp ứng yêu cầu chiến thuật. Bên cạnh đó, bài toán nhân sự cũng cần được nhìn nhận thực tế hơn. Việc bổ sung cầu thủ nhập tịch và cầu thủ Việt kiều giúp mở rộng nguồn tuyển chọn, tạo thêm lựa chọn cho ban huấn luyện.

Khi những cầu thủ quan trọng như: Đình Bắc, Xuân Son, Tài Lộc hay Hoàng Hên vắng mặt, sự chênh lệch giữa đội hình chính và nhóm dự bị bộc lộ rõ. Một số phương án thay thế chưa tạo được sự tin tưởng như kỳ vọng; có thời điểm, cầu thủ phải đảm nhiệm vị trí không phải sở trường, khiến sự cân bằng trong lối chơi bị ảnh hưởng.

Vì vậy, điều đội tuyển cần không chỉ là bổ sung thêm nhân sự, mà còn phải nâng cao tính cạnh tranh trong nội bộ, hoàn thiện sự kết nối giữa các tuyến và xây dựng phương án thay thế hiệu quả. Một đội hình có chiều sâu sẽ giúp HLV Kim Sang-sik chủ động hơn trước những biến động về phong độ, chấn thương hoặc yêu cầu chiến thuật.

Giao hữu để tìm lời giải

Giải giao hữu quốc tế trong dịp FIFA Days tháng 11/2026 tại Ninh Bình là cơ hội quan trọng để đội tuyển Việt Nam rà soát lực lượng, thử nghiệm phương án chiến thuật và chuẩn bị cho Asian Cup 2027. Giải đấu diễn ra từ ngày 11 - 17/11, với sự góp mặt của Việt Nam, Đài Bắc Trung Hoa và Kyrgyzstan.

Đây là dịp để ban huấn luyện đánh giá phong độ cầu thủ sau những vòng đấu đầu tiên của V.League 2026 - 2027, trao cơ hội cho các gương mặt mới và kiểm tra khả năng hòa nhập của những nhân tố được bổ sung. Quan trọng hơn, các trận đấu cần được sử dụng để thử nghiệm cách tổ chức phòng ngự, chuyển trạng thái, thoát pressing và tìm kiếm phương án tấn công trước những đối thủ có đặc điểm thi đấu khác nhau.

Tất nhiên, với tính chất của một giải giao hữu, thắng hay thua không phải là vấn đề. Điều đáng quan tâm là đội tuyển có khắc phục được những hạn chế từng bộc lộ, có thêm lựa chọn nhân sự chất lượng và tạo được sự ổn định trong lối chơi hay không.

Tại Asian Cup 2027, Việt Nam sẽ gặp những thử thách lớn hơn rất nhiều. Theo kết quả bốc thăm, Việt Nam nằm ở bảng E cùng Hàn Quốc, Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất và Yemen. Hàn Quốc là đối thủ hàng đầu châu lục, trong khi UAE có nền tảng kỹ thuật và kinh nghiệm thi đấu quốc tế đáng chú ý. Còn Yemen cũng không thể xem nhẹ. Vì thế, đòi hỏi đội tuyển Việt Nam phải có sự chuẩn bị kỹ lưỡng cả về nhân sự, chiến thuật lẫn tâm lý thi đấu.

Giấc mơ châu Á không thể chỉ được xây dựng bằng quyết tâm hay những kết quả tích cực ở khu vực. Đội tuyển cần một bộ khung đủ vững, lực lượng có chất lượng, chiều sâu và lối chơi linh hoạt để thích ứng trước nhiều đối thủ.

Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X:
Đoàn Thể thao Đắk Lắk sẵn sàng trước "giờ G"

Đăng Triều

Chủ động rà soát lực lượng, nâng cao chất lượng huấn luyện và xác định các nội dung thế mạnh…, Đoàn Thể thao Đắk Lắk đã sẵn sàng bước vào cuộc tranh tài tại Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026, sẽ diễn ra vào trung tuần tháng 11 tại TP. Hồ Chí Minh, Đồng Tháp và Đồng Nai.

Sẵn sàng với sân chơi đỉnh cao

Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026 là sự kiện thể thao cấp quốc gia quan trọng, quy tụ những vận động viên (VĐV) xuất sắc nhất cả nước. Đây không chỉ là nơi các đoàn tranh tài, khẳng định mình trên bản đồ thể thao mà còn là dịp đánh giá chất lượng công tác đào tạo, huấn luyện và phát triển thể thao thành tích cao tại các địa phương, ngành.

Tham dự đại hội lần này, Đoàn Thể thao Đắk Lắk có 62 HLV và 209 VĐV, tranh tài ở 20 trong tổng số 48 môn thi đấu gồm: bóng đá, bắn cung, boxing, cử tạ, kick boxing, karate, điền kinh, kéo co, bắn súng, aerobic, đẩy gậy, võ cổ truyền, muay, vovinam, rowing, võ tổng hợp (MMA), taekwondo, cờ vua, cờ tướng và pickleball.

Ý thức được sức "nóng", tính chất cạnh tranh quyết liệt của đại hội, ngành Thể thao Đắk Lắk sớm chủ động triển khai công tác chuẩn bị. Một kế hoạch dài hơi được vạch ra ngay sau khi Đại hội lần thứ IX kết thúc, với trọng tâm là tập trung cho các "mỏ vàng" có khả năng tranh chấp huy chương cao.

Ông Nguyễn Hữu Thông, Giám đốc Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu thể thao Đắk Lắk, cho biết đơn vị đã tiến hành rà soát, tuyển chọn lực lượng, tổ chức tập luyện cho các đội tuyển theo kế hoạch. Đội ngũ huấn luyện viên (HLV) được phân công bám sát từng bộ môn, theo dõi quá trình tập luyện, đánh giá khả năng chuyên môn của từng VĐV để có phương án áp dụng phù hợp, khoa học.

Đội tuyển kéo co thi đấu cọ xát, tích lũy kinh nghiệm trước thềm Đại hội. *Ảnh:* **Đ. Triều**

Bên cạnh công tác huấn luyện, sự phối hợp giữa trung tâm với các đơn vị, địa phương, liên đoàn và hiệp hội thể thao chuyên môn cũng được chú trọng. Đây là điều kiện quan trọng nhằm hỗ trợ các đội tuyển trong quá trình tập huấn, thi đấu cọ xát và duy trì phong độ trước khi bước vào đại hội. Các đội tuyển đã tham dự tổng cộng 60 giải, đoạt 399 huy chương các loại, trong đó có 93 huy chương Vàng; 114 huy chương Bạc và 192 huy chương Đồng. Đây là bước chạy đà cần thiết và tăng sự tự tin cho đại hội.

Mục tiêu chinh phục 36 huy chương

Trên cơ sở đánh giá lực lượng và khả năng chuyên môn, Đoàn Thể thao Đắk Lắk đặt mục tiêu giành 36 huy chương, trong đó: 8 huy chương Vàng, 12 huy chương Bạc và 16 huy chương Đồng.

Niềm hy vọng huy chương của Đắk Lắk tập trung ở các môn: cử tạ, hạng cân 53 kg nữ, được xác định là hy vọng Vàng; môn bắn cung, các nội dung 3 dây cá nhân và đồng đội được kỳ vọng tạo dấu ấn. Trong khi đó, boxing có nội dung hạng cân 71 kg; kick boxing đặt mục tiêu ở hạng cân 67 kg nam. Kéo co, đẩy gậy, bắn súng và điền kinh cũng là các môn thế mạnh, khả năng cạnh tranh huy chương khá cao.

Tất nhiên chặng đường trước mắt còn nhiều khó khăn, áp lực cạnh tranh gay gắt từ các đoàn mạnh, nhưng toàn đoàn rất quyết tâm, đoàn kết, nỗ lực phấn đấu vượt qua thử thách. VĐV Nguyễn Hoàng (môn kick boxing) bày tỏ: "Tôi cùng các VĐV sẽ đoàn kết, thi đấu trung thực, cao thượng, hết khả năng, phấn đấu đạt thành tích cao nhất tại Đại hội thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026".

Với sự chuẩn bị nghiêm túc, lực lượng được rà soát kỹ lưỡng, các nội dung trọng điểm đã xác định cùng tinh thần quyết tâm của toàn đoàn, Đắk Lắk tin tưởng hoàn thành mục tiêu đề ra.

Đắk Lắk Cuối tuần | 11
Số: 410 ngày 25/10/2026

Bảo đảm an toàn trong đào tạo lái xe

Hai vụ tai nạn giao thông (TNGT) nghiêm trọng liên quan đến xe tập lái xảy ra trong tháng 9 vừa qua khiến giáo viên dạy lái tử vong đã đặt ra yêu cầu cấp thiết về vấn đề bảo đảm an toàn trong đào tạo lái xe.

Hoàng Tuyết

Xe tập lái tại một cơ sở đào tạo, sát hạch giấy phép lái xe trên địa bàn tỉnh. *Ảnh:* **H. Tuyết**

Khoảng 19 giờ 45 ngày 26/9, trên Tỉnh lộ 276 mới (đoạn qua xã Phật Tích, TP. Bắc Ninh), xe ô tô tập lái do nữ học viên điều khiển, trên xe có giáo viên hướng dẫn đã va chạm với một phương tiện cơ giới đi cùng chiều, sau đó lao sang phần đường ngược chiều và đối đầu với ô tô tải. Vụ tai nạn khiến giáo viên dạy lái tử vong trên đường đi cấp cứu.

Trước đó, khoảng 11 giờ ngày 17/9, tại đường tránh phía Đông Buôn Ma Thuột (đoạn qua xã Ea Knuếc, tỉnh Đắk Lắk), xe ô tô tập lái do một nam học viên 18 tuổi điều khiển, có giáo viên hướng dẫn trên xe, đã tông vào đuôi ô tô tải đang đỗ cùng chiều phía trước. Cú va chạm mạnh khiến giáo viên dạy lái tử vong tại chỗ.

Hai vụ tai nạn với hậu quả đau lòng cho thấy những rủi ro có thể phát sinh ngay trong quá trình đào tạo thực hành lái xe. Khi tham gia giao thông thực tế, học viên phải đồng thời quan sát, phán đoán tình huống, kiểm soát tốc độ, giữ khoảng cách và xử lý những diễn biến bất ngờ. Trong khi đó, kinh nghiệm thực tế còn hạn chế khiến người mới học lái xe dễ lúng túng trước những tình huống phức tạp, nhất là khi phải xử lý nhiều thao tác cùng lúc.

Ông Trương Nhất Vương (phường Buôn Ma Thuột), người có nhiều năm kinh nghiệm dạy lái xe ô tô trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk cho rằng, quá trình đào tạo thực hành lái xe cần chú trọng rèn luyện khả năng quan sát, phán đoán và xử lý tình huống cho học viên. Giáo viên không chỉ hướng dẫn thao tác điều khiển phương tiện mà còn phải giúp người học nhận biết nguy cơ, giữ tâm lý bình tĩnh, không xử lý vội vàng khi gặp tình huống bất ngờ.

Theo ông Vương, giáo viên cần theo sát quá trình thực hành, kịp thời nhắc nhở khi học viên có biểu hiện mất tập trung, điều khiển xe chưa đúng kỹ thuật hoặc chưa bảo đảm khoảng cách an toàn. Đặc biệt, giáo viên cần tập trung quan sát, chủ động kiểm soát tình huống, tuyệt đối không sử dụng điện thoại hay làm việc riêng trong khi hướng dẫn học viên lái xe.

Nhằm nâng cao an toàn trong đào tạo lái xe, Cục Đường bộ Việt Nam yêu cầu các cơ sở đào tạo lái xe tiếp tục thực hiện đầy đủ những nội dung công việc đã được Bộ Xây dựng yêu cầu, tập trung nâng cao an toàn trong quá trình học viên thực hành lái xe trên đường.

Một trong những nhiệm vụ trọng tâm là nghiên cứu, biên soạn, thẩm định và ban hành giáo trình đào tạo lái xe, chương trình đào tạo chi tiết, trong đó bổ sung các tình huống nhằm bảo đảm khoảng cách an toàn khi học viên thực hành trên đường bộ và đường cao tốc. Việc đưa các tình huống sát với thực tế vào chương trình đào tạo sẽ giúp học viên không chỉ nắm vững quy tắc mà còn từng bước hình thành kỹ năng nhận diện nguy cơ, phán đoán diễn biến và chủ động phòng ngừa va chạm.

Cùng với việc hoàn thiện nội dung giảng dạy, Cục Đường bộ Việt Nam yêu cầu các cơ sở đào tạo kiểm tra, rà soát quy trình quản lý và quy trình dạy thực hành lái xe; xem xét công tác phân công, bố trí giáo viên hướng dẫn, bảo đảm các điều kiện an toàn, hạn chế nguy cơ xảy ra tai nạn trong quá trình đào tạo.

Sở Xây dựng các địa phương có trách nhiệm chỉ đạo các cơ sở đào tạo triển khai đầy đủ những nhiệm vụ liên quan; kiểm tra, rà soát hoạt động đào tạo thực tế và trên Hệ thống thông tin quản lý, giám sát đào tạo lái xe để kịp thời chấn chỉnh, yêu cầu thực hiện đúng chương trình và bảo đảm các điều kiện an toàn. Việc báo cáo, truyền dữ liệu phục vụ quản lý, giám sát đào tạo cũng phải được thực hiện theo quy định.

Ký sự pháp đình

Khi cơn giận dẫn lối

Chỉ từ mâu thuẫn nhỏ nhặt giữa những người thân quen đã bị đẩy thành một cuộc đối đầu, để rồi dẫn đến bi kịch khi một người chết, người còn lại vướng vào lao lý. Vụ án cho thấy ranh giới giữa cơn nóng giận và bi kịch đau lòng đôi khi rất mong manh.

Hà Duy

Bị cáo Y Liat Ênuôl tại phiên tòa sơ thẩm. *Ảnh:* **H. Duy**

Mới đây, TAND tỉnh mở phiên tòa sơ thẩm hình sự xét xử bị cáo Y Liat Ênuôl (SN 1986, trú buôn Mblớt, xã Ea Na) về tội giết người và sử dụng trái phép vũ khí quân dụng.

Bị cáo Y Liat Ênuôl bước lên bục khai báo với đôi chân run rẩy, gương mặt hốc hác vì sợ hãi. Y Liat dường như vẫn chưa thể tin nổi mình đã gây ra thảm kịch và mất mát không thể bù đắp cho chính gia đình mình.

Nỗi đau bắt đầu từ chiều tối 4/1/2026, khi Y Liat đang ở trong vườn nhà bố mẹ tại buôn Mblớt thì Y Biung (em rể của Y Liat, trú cùng buôn) đi ngang qua, chửi bới và đòi đánh. Mâu thuẫn giữa hai người không được hóa giải. Khoảng 20 giờ cùng ngày, sau khi đi nhậu về, Y Biung gặp Y Liat đang chơi với các cháu nhỏ trong buôn và tiếp tục có lời lẽ chửi bới. Thấy em rể đã uống rượu, Y Liat khuyên về nhà nghỉ ngơi. Tuy nhiên, Y Biung không nghe và dùng dao rựa mang theo tấn công khiến Y Liat bị thương.

Bị tấn công, Y Liat bỏ chạy, còn Y Biung tiếp tục cầm rựa đuổi theo. Khi đến khu vực bờ hồ của một hộ dân gần đó, hai bên giằng co. Từ một cuộc cãi vã, sự việc đã chuyển thành xô xát, Y Liat đã dùng tay bóp cổ Y Biung, đồng thời dùng dao rựa tấn công vào vùng cổ khiến nạn nhân tử vong. Sau khi sự việc xảy ra, Y Liat kéo thi thể nạn nhân xuống hồ giấu rồi rời khỏi hiện trường. Bị cáo bỏ trốn nhưng đến ngày 5/1 thì bị bắt tại khu vực đồng ruộng gần nhà.

Tại phiên tòa, Y Liat thừa nhận hành vi phạm tội và bày tỏ sự ăn năn, hối cải. Theo hồ sơ vụ án, trước, trong và sau thời điểm phạm tội, bị cáo bị rối loạn nhân cách và hành vi do sử dụng rượu, làm hạn chế khả năng nhận thức, điều khiển hành vi. Trong quá trình điều tra, truy tố và xét xử thì Y Liat đã thành khẩn khai báo, ăn năn hối cải; bị cáo là người đồng bào dân tộc thiểu số; người bị hại cũng có một phần lỗi nên cần áp dụng các tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự.

Theo Hội đồng xét xử, những tình tiết này sẽ được cân nhắc khi lượng hình, song không thể làm thay đổi hậu quả đặc biệt nghiêm trọng đã xảy ra. Sau khi xem xét toàn diện vụ án, Hội đồng xét xử tuyên phạt bị cáo Y Liat Ênuôl 9 năm tù về tội giết người và 1 năm tù về tội sử dụng trái phép vũ khí quân dụng; tổng hợp hình phạt, bị cáo phải chấp hành 10 năm tù.

Các đơn vị chủ rừng tập trung chuẩn bị nhân lực và vật tư, sẵn sàng trồng rừng theo kế hoạch năm 2026.
Trong ảnh: Lao động chọn cây giống khỏe để cung cấp cho các hộ dân trồng rừng.

Cây giống được lựa chọn, kiểm tra trước khi đưa vào trồng.

Các loại cây giống được đưa vào trồng có nguồn gốc rõ ràng; giống mô, hom và cây bản địa phù hợp với thổ nhưỡng được khuyến khích sử dụng.

Mùa TRỒNG RỪNG

Tranh thủ điều kiện thời tiết thuận lợi trong mùa mưa, các đơn vị chủ rừng và địa phương trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk đang khẩn trương chuẩn bị cây giống, nhân lực, tổ chức trồng rừng theo khung thời vụ. Từng cây non được vun trồng góp phần phủ xanh đất trống, đồi núi trọc, phát triển tài nguyên rừng, bảo vệ môi trường sinh thái và hướng đến mục tiêu phát triển lâm nghiệp bền vững.

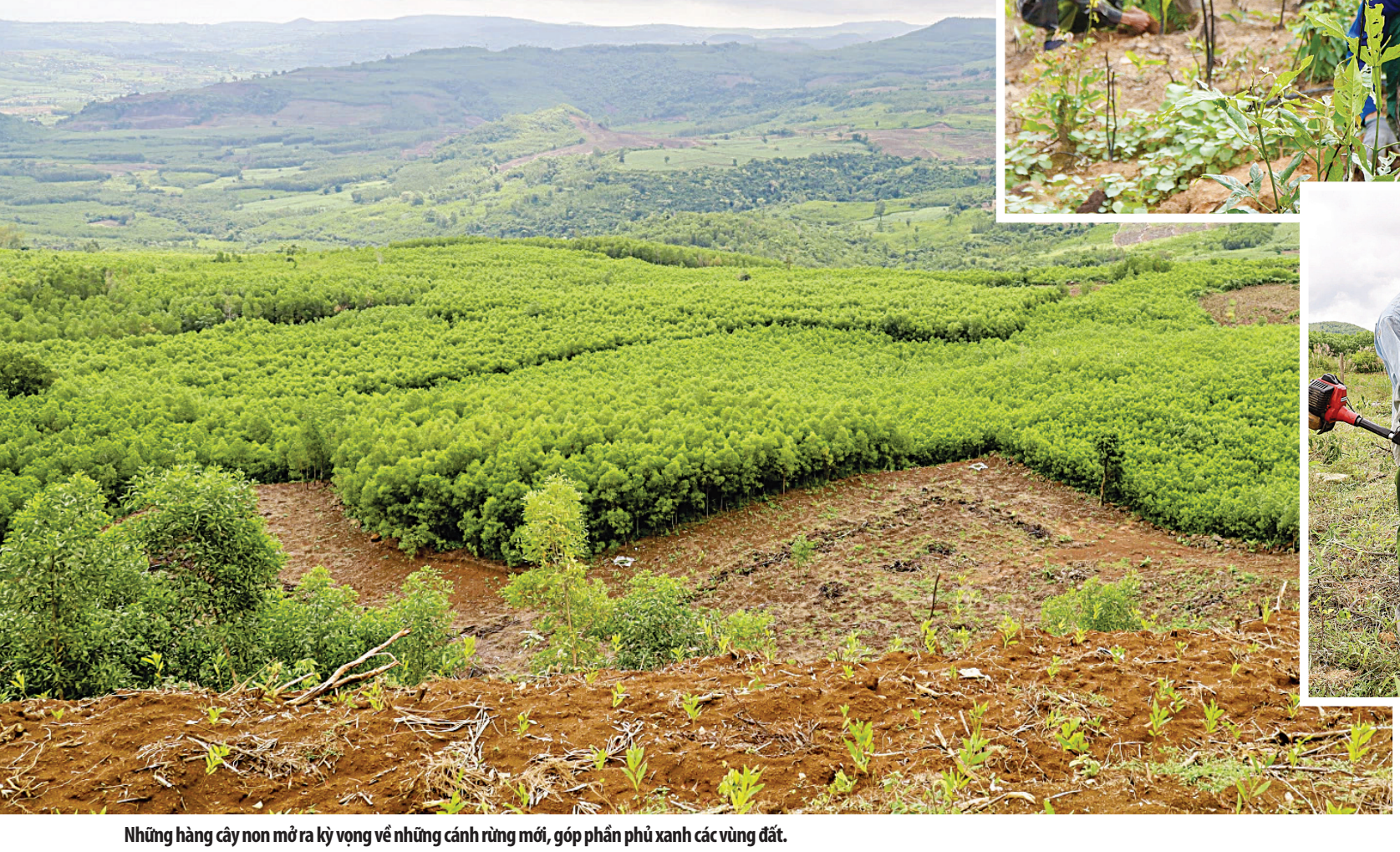
Thắng Huy Hoan *(thực hiện)*

Những cây giống lần lượt được đặt xuống hố, lấp đất và nén chặt gốc. Từng thao tác đòi hỏi sự cẩn thận, đúng kỹ thuật để cây đứng vững, nhanh bén rễ và thích nghi với điều kiện tự nhiên.

Các nhóm lao động khẩn trương xuống giống, tranh thủ thời tiết thuận lợi để đẩy nhanh tiến độ trồng rừng năm 2026.

Những hàng cây non mở ra kỳ vọng về những cánh rừng mới, góp phần phủ xanh các vùng đất.

Sau khi trồng, cây được theo dõi, chăm sóc, phát dọn thực bì và trồng dặm tại những vị trí cây chết; qua đó nâng cao tỷ lệ sống, bảo đảm chất lượng và hiệu quả rừng trồng.

● Giám đốc: ĐÀO PHẠM HOÀNG QUYÊN ●Giấy phép xuất bản số 31/GP-BTTTT ngày 21/01/2022 của Bộ TT-TT ● ISSN 8868
● In tại Công ty TNHH Một thành viên In Đắk Lắk ● Số lượng in 1.537 tờ ● Khuôn khổ 29x42cm ● 12 trang ● Giá 7.500 đồng